

Pazarın girişinde durdum. Bir tarafım, “Gir içeri, esnafla sohbet et” diyor, diğer tarafım, “keyfim yok, takılmayalım” ayağına yatıyordu. Takılmadım, yürüdüm, yaldızcı Aziz’i geçtim, köşeyi döndüm. Şahsuvar Camii, siyah ceket-pantolonlu ince uzun bir siluetin önünde dikildiği, parlak sarı ve dev bir leke olarak gözümü aldı.

Siyahlı siluetin duruşuna takılmıştım. Takıntıya cevaben bir resim geldi: Pencerelerinden tombul kadınların sarkıp, mahalle veletlerine, adlarıyla ya da “Oğlum” diye seslenip, bakkala çakkala, taksi durağından taksi çağırma veya “Bak bakalım bu akşam sinemada hangi film oynuyor?” diye, yazlık sinema afişlerine bakmaya gönderdiği bir mahallenin resmiydi bu gelen.

Birkaç velet sokakta top oynuyor, top oynayan çocuklar ile aynı yaşlarda, mahallede birilerine misafir gelmiş bir çocuk, gıcır boyalı ve bağcıklı kunduraları, düzgün çekilmiş temiz çorapları ile bir köşeden, sessiz ve sakin, top oynayanları izliyordu.

Veletlerden bazıları, hal ve tavırları ile çocuğa mesaj gönderiyor, “Senin resmin değişik evlat” diyorlardı. “Seni kimse bakkala çakkala göndermez, herhangi bir şey için seslenmez sana. Kibarlıkları tutar, “Bakar mısın yavrum?” derler sana, “Sen kimin misafirisin?”

Veletler, domuz gibi biliyorlardı ki, misafirin semtinde taksi telefonla çağrılır, bakkal işlerini kapıcı görürdü. Yine de, coğrafyası farklı çocuğa, mahalli ürünler olarak, kendi kendilerine iken yapmadıkları fakat misafir gözün varlığından haberdar oldukları için nedense kendileri de olamadıkları bir aralıkta, abartılı hareketler sergiliyorlar, korkusuz cengâver, bıçkın, fırlama rollerinden çeşitlemeler sunuyorlardı.

Misafir çocuğun duruşunda, bulunduğu çevreyi küçümseyen, potansiyel sopalık bir eda yoktu. “Ben sizin için bir tehdit değilim” duruşuyla duruyordu. “Sizden farklıyım,

ama yabancı değilim. Sırlarınızı satmam, size kelek atmam, fakat bana ait olanı ve benim ait olduğumu unutmam.”

Bu duruş, bir süre sonra cengâver veletlerde saygı uyandırıyor, tesadüfen ayaktan kaçıp da misafir çocuğa doğru yuvarlanmış top, uçurumun iki yakasını birbirlerine yaklaştırıyor, tam bu sırada, bir anne sesi çocuğu içeri çağırıyor, top orta yerde, hareketsiz öylece kalıyordu.

Resimden çıktım. Siyahlı ince uzun siluet yerinde yoktu. Bakındım. Manken atölyesinin önünden caddeye doğru uzaklaştığımı gördüm.

Kuleye, kahveye döndüm. Madamalar gitmiş, Müzeyyen henüz gelmemiştir.

Beyaz çoraplı bir adam, elleri kışında önümden geçti, masalar arasında dolaştı, Karaköy üstünden denize baktı, sonra çeşme yönünde, çocukların oynadığı açıklığa döndü, yürüdü, kulenin gövdesini kıvrıldı kayboldu.

Herifte hangi ayrıntıya takıldığımı kestiremiyordum. Ucuz şaraptan kızarmış yüzünde kılcal damarlar belirmiş, göbeği kemer üstüne sarkmış, pantolon paçaları ayak bileğini ve beyaz çoraplarını örtmüyor. Kılık kıyafete kıl kaparlardan değildim. Bu haller benim için renkti. Silkelendim ve resmi bir daha taradım. Bıyıklara takıldığımı hissettim. Dudak üstü ince çizgi halinde kesilmiş ve siyah boya üstü biryantın ile parlatılmış bıyıklar.

Bir tarafım, “Ne var bunda?” dedi, “Herif tıraşını olmuş, limon kolonyasını sürmüş, saçlarını taramış yatırmış, temiz pak, piyasa yapıyor.”

Diyecek bir şey yoktu. Gerçi herifin voltasında, mekânı sahiplenmiş şahıslarda görülen, “Buralar bizden sorulur” edası vardı ama, neticede herif buraların malıysa, bir yerde biz adamın doğal ortamında “yersiz” kalıyor olabilirdik. Pat diye kelalaka bir resim geldi: Herif akşamları eve fitil geliyor, kapıyı bir deri bir kemik karısı açıyor, içerde diz boyu sefa-

let ve arada kadına mariz, beyim sabahları sinekkaydı, ütülü ve limonlu güne zıplıyor ve piyasa vakitlerinde, elleri kıcında tek tabanca, turist karı götü görürüm diye...

Benim diğer ses, “Ne biliyorsun?” dedi, “Belki herif müşfik aile babasıdır.”

Bilemiyordum. Olabilirdi. Herife not düştüm: “Pederi Haliç kıyısı Soğan Hali’nde at arabacısıymış. Biri siyah, diğeri doru çift atlıymış. Haliç’ten, şişmiş morarmış ceset çekermiş kancalı sopalar ile. Sonra Guzzi’ler gelmiş. Üç tekerli bücür motorlu taşıyıcılar. Guzzi’ler Moğollar gibi gelmiş. İhtiyarın atlardan biri gitmiş önce...”

Ben beyaz çoraplı, Klark bıyıklı herife dair, “Ulan biz bununla kim bilir, çocukken kapışmış dahi olabiliriz ve...” diye etütler geliştirirken, Müzeyyen resme girdi, kuğu gibi yürüdü, yürümedi salındı ve deterjan reklamlarında beyaz çamaşırlardan taşan o tanrısal parlaklığa benzer bir ışığın içine indi.

“Müzeyyen,” dedim, kendi kendime, elimde Kürt börekleri ile dikildiğim kenardan, “çok güzelsin, çok.”

“Allah ruh güzelliği versin,” dedi bir tarafım. “*Gözler ruhun aynasıdır,*” dedi bir şarkı.

Müzeyyen’in, ilk zamanlarımızdaki bakışlar ile çevresine gülümsediğini gördüm. *Bugün yine gönlümün bahçesinde gezindim* bakışlarını, “Sensiz sazın zevki mi var?” bakışlarını ve bitpazarı hamalının taşıdığı aynalı konsol önümden geçerken, kendi bakışlarımı: *Öyle bir derde giriftarım ki...*

Mesele açıldı. Müzeyyen âşık olmuş, durumu benden gizlemişti. Ben yeşil giysiler içinde devlet konukevinde müsamere düzenlerken, onlar sandalla *mehtaba çıkmışlardı*. Müzeyyen’in kuğu edasına ve “Taç giydim, tahta çıktım, tebamı selamlıyorum” bakışlarına bakılırsa hâlâ oradaydılar. Ve dolunay gezintilerinde yanında yer alan ibnenin kim olduğunu biliyordum. Şu, teknenin burnundan uzaklara bakan herif-ti. Muhtemelen teknenin burnunu çevirmiş, geri dönmüştü.

O ortalarda yokken ben, Müzeyyen'i ve ufaklığı su sızdıran bir kanoda kürek çekerken görmüştüm. Yanlarında paralel yüzmüştüm. Ufaklığa, suda maskaralıklar yapmıştım. Maskaralığı, "Ufaklık sana söylüyorum, annesi sen anla" şovuna dökmüştüm. Müzeyyen, "Daha çok gülerdim ama bu aralar havamda değilim" bakışıyla bakmıştı. Ben abartmadan ısrar etmiştim. Başarılı da olmuşum. Sandalı üçümüz birlikte kıyıya çekmiştik. Bana bir haller olmuştu. İşi gücü bırakıp kafayı yazmaya takmıştım. Belki de yanlışı bu olmuştu.

"Müzeyyen," dedim, içimden, "niye yaptın bunu? Ne gereği vardı? Niye ...?"

"Gerek" lafı sinyal lambası gibi üç kere yandı söndü. "Niye?" dedim.

"Yanlış kelime," dedi bir tarafım. Bir, "Niye?" daha dedim. Önce, "Niye?" adında yeni bir takıntı türü icat ettiğimi düşündüm. Sonra da bunun bir gerçeklik hali olabileceğini:

"İki kere iki dört."

"Niye?"

"Güneş batıdan batar."

"Niye?"

"Sen gerzek misin?"

"Niye ulan niye?" Alnımızda "Her nevi yanık tedavi edilir" mi yazıyordu? Nöbetçi eczane mi açmıştık? Kaporta mı tamir ediyorduk? Niye?

Madamanın biri karşımda dikilmiş, çaydanlık deliğine bakar gibi bana bakıyordu. "Eyvah," dedim, "ince dertten kafayı yedik, rezil oluyoruz!"

İster istemez bir gülümseme gelmişti dudaklarıma. Bakışlarımı kaçırıp, dördüncü katın pencere detaylarına takıldım. Madam, bu kez de nereye baktığıma bakıyordu. Döndüm, kuleyi kıvrıldım, pozisyon değiştirdim.

"Niye burada takılıyorsun? Gitsene kızın yanına" sesi çık-